

Velkommen i skoven

Fladbro Skov er på alle årstider et besøg værd. Den kuperede, nordlige del af skoven på kanten af Nørreå-dalen, Nørreåens gamle overgangssted ved Fladbro Kro samt skovens sydlige del med Randers Dyrehave og en stor bestand af fritgående dådyr byder året rundt på fine naturoplevelser.

Den bynære skov er lettilgængelig fra centralt beliggende parkerings- og busholdepladser, hvorfra et stort velanlagt stisystem med informations-skiltning leder gennem hele området. Er du til kørsel med mountainbike kan du prøve kræfter med sporten i et område på nordskrænten af Nørreå-dalen lige vest for Skovhuset eller i bøgeskoven overfor Dyrehaven.

Det sidstnævnte område fungerer også som hundeskov, hvor det under ejers fulde kontrol er tilladt at lufte hund uden snor.

Shelterpladsen vest for Skovhuset og bålpladsen lige syd for Fladbrovej står til fri afbenyttelse, hvis du ønsker en anderledes overnatning under åben stjernehimmel. Skovhuset nord for Nørreåen og Fladbro Kro benyttes i kommunens naturvejledning, men som almindelige skovgæst er du også velkommen.

Gennem hele skoven og på den nord for liggende golfbane findes også en 5,7 km. lang afmærket "Hjertestier" som blev etableret i 1997 i samarbejde med Hjerteforeningen. På www.natur.randers.dk og www.hjertestier.dk kan du se, hvor der findes tilsvarende stier.

Fladbro Skov ejes, drives og plejes af Randers Kommune med hovedvægt på rekreative værdier. Samtidig tilstræbes det at skabe en varieret skov med stort hensyn til dyr og planter. Skovområdet på de fugtige arealer vest for Fladbro Kro er for eksempel udlagt som natur-skov. Her får skoven lov at passe sig selv og udvikle sig uden menneskelig styring eller indblanding.

Den nuværende danske bestand af dådyr er omkring 1.000 år gammel og findes hovedsageligt i Østjylland og på Øerne, Dådylene i Randers Dyrehave kommer fra Marselisborg Dyrehave ved Århus, som oprindeligt fik sine dyr fra Jægersborg Dyrehave ved København.

Et naturligt kildesæd sørger hele året for frisk vand til dyrene. Om vinteren foretages der støt-terfodring af dyrene med kraftfoder og hø. Græsningssarealet i den nordlige del af dyrehaven mod Nørreåen er ikke tilgængeligt for publikum. Her samler dyrene sig i lejligheidsvis - særligt efterår og vinter - for at finde føde, men du kan fint se dette fra enten dyrehaven eller stien langs vestsiden af arealet.

Den indhegnede dyrehave på ca. 14 hektar blev etableret i 1994. Dyrehaven rummer en bestand på omkring 65 fritgående dådyr, som reguleres ved årlig jagt. Dyrehaven er åben hele året for gående færd-sel og hunde må ikke medtages. På informationstavlen ved de tre vestvendte indgange til dyrehaven, kan du læse mere om dyrehaven, måderne, da det kan provokere de voksne dyr. Husk også at ingen form for fodring af dyrene er tilladt.

Praktiske oplysninger Adgang og færdsel

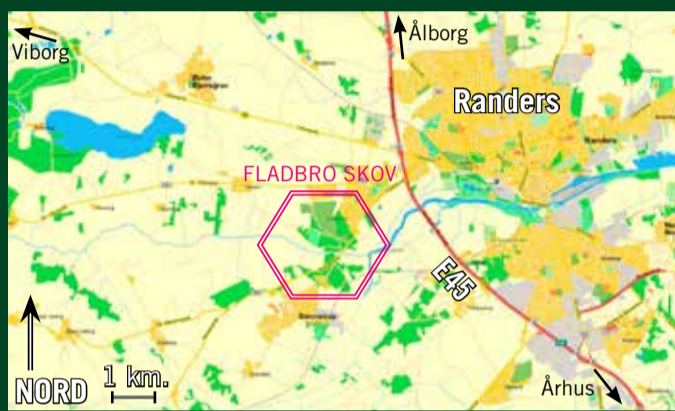
Fladbro Skov ved Nørreåen ca. 5 km. vest for Randers ejes og drives af Randers Kommune. Der er offentlig adgang til skoven og den tilhørende dyrehave hele året og området stilles under publikums beskyttelse.

Skoven har et velanlagt stisystem med tilhørende parkeringspladser, overnatningsmuligheder i shelters, en bålplads, hundeskov og et område for mountainbikes samt en veludbygget informationsskiltning. Toiletter forefindes ved Skovhuset samt bålpladsen.

Al færdsel sker på eget ansvar og i henhold til Naturbeskyttelsesloven.

HUSK:

- at tage stor hensyn til brandfaren i skoven - særligt i sommertiden.
- at der kun må tændes bål på bål- og shelterpladsen.
- at hunde skal føres i snor. Kun i hundeskoven er løsgående hunde tilladt under ejers fulde kontrol og opsyn.
- at kørsel med mountainbike og ridning kun er tilladt på arealer og stier angivet på kortet i folderen og på skilte.

Randers Kommune
Natur og Miljø
Laksetorvet
8900 Randers C.

GOD TUR !

Tlf. 89 15 15 15
www.natur.randers.dk

Fladbro Skov Randers Dyrehave

- To bynære udflugtsmål

Randers Kommune

1. udgave 2013. Tekst og layout: Kulturkonsulenten, Randers Lokallist. Arkiv og Randers Kommune. Eftertryk tilladt mod tydelig kildeangivelse.

Under det såkaldte "Stenalderhav" (Litorinahavet) omkring 4.500 f. Kr. nåede havet sin største udvidelse og ved Fladbro tilsvarende det en højde omkring 4 m. over nuværende havspejl. Dengang var alle nutidens lavtliggende områder i Randers Fjord havbund. Havet strakte sig ind gennem Nørreå-dalen næsten helt til Viborg - og i Gudendålen til Langå. Ved Fladbro ligger landet på grund af senere landhævning nu omkring 1 m. over nutidens havspejl og den gamle kystlinje fra Stenalderhavet ses tydeligt langs hele Randers Fjord. I Fladbro Skov fremstår den også flot langs skovvejen gennem Dyrehavens nordlige del og i bøgeskoven vest for Dyrehaven. Informa-tionskilde i skoven fortæller mere om denne fantastiske landskabshistorie.

Landskabet har også tydelige spor fra tiden efter sidste istid (Postglacial-tiden). Da Danmark efter istiden blev isfrit, svingede havspejlet flere gange i takt med isens videre afsmeltning mod nord og landskabets hævnig efter at have været sammentrykket af isen.

Da isen i sidste istid nåede sin største udvidelse fra øst og til den syd-vendte side af Nørreåen (hovedstisandslinjen) var afsmeltningen af smeltevand fra Gudendålen, til det vi i dag kender som Kattegat, blokeret af isen. Af-vandning af isens smeltevand foregik derfor i starten mod vest ud over de flade vestsjyske hedesletter. Ved istandens senere tilbagevækning mod flade vestsjyske hedesletter. Ved istandens senere tilbagevækning mod øst foregik afvandningen gennem Skals-åden til nutidens Hjarbæk Fjord og ud i dattidens såkaldte "Yoldihav". Først i istidens afslutning, under det sidste såkaldte "Randers Fjord-stadie", hvor Kattegatområdet blev isfrit, foregik afvandningen mod øst til Kattegat. Ved Fladbro har geologer erkendt to terrasser langs Nørreå-dalen henholdsvis 20 og 9-10 m. over nuværende havspejl, som tilknyttes det såkaldte ældre og yngre Skalså-stadie i Weichsel-istiden.

Fladbro-området er af national geo-logisk værdi, idet landskabet bærer tydelige spor fra tiden under og efter sidste istid - den såkaldte Weichsel-istid (ca. 110.000 - 9.600 f. Kr.). Under istiden fungerede landska-betsdale som dræningskanaler for de enorme mængder smelte-vand isbærende og gletchere over hele det centrale jyske område atga. Det er disse naturkræfter - først isens gletchere og siden hen isens smeltevand, da klimaet blev varmere, som grundlagte nutidens landskab. Ved Fladbro mødes Nørreå-dalen og Gudendålen. Nørreå-dalen blev grundlagt af isgletcherens fremstød mod slutningen Weichsel-istiden, hvormod Gudendålen er en smeltevandsdal.

I haven ved Fladbro Kro står en min-desten over Chr. Boldsen og skovens etablering rejst i 1911. Fra skovens nordre del kommer du lettest hertil ad den smukke buebro i beton over Nørre-åen mellem Skovhuset og Fladbro Kro, som blev opført i 1914 ud fra tegninger af arkitekt I. A. Posselt.

For at lette adgangen til området blev der også lavet et lokalt trin-bærst på jernbanen fra Randers. Banen blev i 1937 omlagt til den nuværende jyske længedbane, hvorved trinbærstet forsvandt. Fra Neder Hornbæk blev der også etableret en stiftforbindelse - en forbindelse som i dag går ad træstien langs Gudendålen helt til Randers. En meget stor del af skovens til 1958 var der om sommeren regelmæssig rutebådstraf til Fladbro, men selvladsen uddøde i forbindelse med at folk fik egen bil.

Skoven blev oprindeligt tilplantet med rødgran og fyr samt birk og rødæl på fugtige arealer. I løbet af de første fem år blev der plantet ikke mindre end 77.250 små træer. Kun området omkring Fladbro Kro blev friholdt.

Skoven ved Fladbro blev anlagt i 1897, hvor Randers Bymråd på initiativ af Justitsråd Chr. Boldsen gennemførte den første tilplantning på 48 hektar. I dag er flere arealer købt til. Tidligere var området for største-del en eng, overdrev og mager, sandet agerjord, hvorved landskabet var langt mere åbent. Fra ådalens skrænter - i norddelen af den nuværende skov - var der vid udsigt over både Nørre- og Gudendålen, hvor Nørre-gråsen forener sig med Gudendåen lige nedstrøms for Fladbro.

Randers Dyrehave

Geologi og landskab

Skoven gennem tiden

Velkommen på tur i Fladbro Skov og Randers Dyrehave

SIGNATURER:

	Grusvej		Shelterplads		Oversigtstavle
	Gangsti		Bålpads		Tematavle
	Hjertesti		Hundeskov		Fiskebro
	Ridesti		Mountainbike-område		Kanoplads / -bro
	Cykel- og ridesti				
	Gravhøje				

Lufffoto © Cowi

GOD TUR !

